

ŞİMDİ NE OLACAK

Selçuk PERİN
14.11.2001

AB Komisyonu aday ülkeleri raporunu açıkladı. Açıkladı ama... Ama sı var. Raporun Türkiye'ye yönelik bölümü ilk aşamada Türkiye'nin ikmale kaldığını açıklıyor. On üç ülkeden 10'u sınıf geçerken, Türkiye, Bulgaristan ve Romanya daha bir çok sorunu çözmeli ve diğerleri düzeyine gelmeli deniliyor.

Ama sorun AB hükümeti olarak bilinen Avrupa Birliği Komisyonunun açıklamasında değil. Sorun Türkiye'nin değerlendirmelerini kendi içinde yaparken kendi ayağını kaydırmasında.

Son on bir ayın içerisinde yaşadıklarımıza baktığımız zaman, geriledik demek gerekiyor. Şubat krizi ve bunun devamı, Türk Lirası'nın değer yitirmesi, Anayasa değişikliği sorunları, Kıbrıs sorununda Türkiye'ye yapılmakta olan telkinler hep böylesine bir karar'ın ön habercisi gibiydiler.

Son on bir ayda halkımız AB 'yi düşünecek halden çıktı, can derdine düştü. Fiyatlar aldı başını yürüdü, devleti kurtarmak için vergilere zamlar yapıldı, zamlar karşısında maaşlara da zam yapıldı, katsayılar değişti. Devlet bir eliyle 6 milyon mükelleften topladığını, öbür eliyle memurlarına dağıtarak ortalığı yatıştırmaya çalıştı. Ancak döviz piyasasında dolar aldı başını gitti. Herkes dolara saldırmaya devam etti, ve piyasalar da alt üst olarak oturmadı.

Ekonomilerin zayıflamakta olduğu toplumlarda Merkez Bankaları ekonomileri canlandırmak için ana faiz kurlarını düşürürken, Türkiye'de tersine Merkez Bankası ihalelerinde %60'lara düşmüş faizlerin % 150'lere ulaştığı günler oldu.

Yetmiş milyon'u geçmiş nüfusun yalnızca 6 milyonunun bu yükü kaldırması mümkün mü? Sorusuna yanıt veren yok su aralarda... Herkesin ağzında dolar ve mark lafı dolaşüyor. 1 Ocak 2001 de mark da bitti, frank ta, lirat te... Borsa yükseliyormuş. Yüksелеcek tabii. Parası olan para kazanan şirketlere yatırım yapıyor.

Doktor'un neşteri eline alıp hasta parçayı tamamen alması bile bu hastayı kurtarır mı bilemeyeceğiz. Ancak bir tek çözüm var. Reformların Parti doğrultusunda değil, büyük şirketlerin istediği şekilde değil, AB nin istediği şekilde değil de, Türkiye'yi bulunduğu ortamdan çıkaracak şekilde, sorunları, haksızlıklar çözecek şekilde, adilane ve hakkaniyete uygun olarak yapmak.

Yurt dışından borç ve kredi alınabilir. Ancak bunların geri ödenmesi de gerekiyor. Krediler orta ve uzun vadeli olabiliyor. Ama siz dışarıdan aldığınız kredileri eski borçlarınızı kapatmak için kullandığınızda o zaman krediyi aldığınız proje için kullanamaz hale geliveriyorsunuz. Yani faizli borcunuzu, tekrar faizli olarak aldığınız bir para ile ödüyorsunuz. O zaman bunun astarı yüzünden pahalı olmuyor mu?

Reformlar dedik ama yalnızca onlar mı var?

Türkiye aç! Türkiye işsiz! Türkiye ağlıyor! Ama bakan mı var?

Türkiye'nin yepyeni bir düzene ihtiyacı var. Doğru, adil, hakkaniyetli bir düzene. Bunu da bir koalisyon hükümeti değil, ancak bir milli hükümet gerçekleştirebilir.

Sorunların hangisinin öncelik taşımakta olduğu girdapına girilir, bunun tartışmasına başlanırsa o zaman, bu Anayasa değişikliğinde de olduğu gibi aylarca süren tartışmalar engeli ile karşılaşacaktır.

Öte yandan da bir çok değişikliğin de aynı anda yapılması gereği artık ayan beyan ortadadır. Erken seçim konuşmaları herhangi bir sonuç getireceğe pek benzemiyor. Yapılacak tek iş, el an bir karar verip, bir yol seçmekten başka değildir.

Avrupa Birliği konusu artık önceliğini yitirmiştir. Neresinden bakılırsa bakılsın Türkiye'nin AB'ye girişi en az beş sene geriye gitmiştir. Yani önümüzdeki yıl içerisinde her şey yoluna girse bile genişleme kapsamında olan ülkeler arasına girmek hayal'den öteye gidemez.

Prensip olarak'ta Türkiye'nin AB'ye girmeden önce kendi iç sorunlarını çözmesi, ekonomik ve politik bir düzenin yerleşmesi, Türkiye'nin kendi kendine yeter bir duruma gelmesi öncelik taşımaktadır. Olsun vize sıralarında bekleyelim. Olsun serbest dolaşım konusunda zorluklar. Ama iç düzenimizdeki sorunları çözmeden herhangi bir bit atılma girmek sanıyorum ki yersiz ve aceleci olacaktır.

AB içine girdiğimizde, kural ve kanunlarımızı harmoni antlaşmaları vecibeleri içerisinde zaten değiştirmek zorunda kalacağız. Bu nedenle de yarın sorun olacağını bildiğimiz konuları düzelterek, ileriye dönük iç çalışmalarımızı yaparak zaten bu süreç'i kısaltmış olacağız.

Gerçek olarak baktığımızda da soracağımız soruların ilki "Neden bizim AB'ye ihtiyacımız var?" olmalıdır. Gerçekte ihracat konusunda bir ihtiyacımız var idi. Bu da gümrük birliği antlaşmaları ile çözüldü. Kalan gerçek sorun Türk'lere AB içindeki serbest dolaşım kısıtlanması konusudur. Bu sanıyorum gerçekçi bir anlayışla masa başında kısmen çözülecektir.

Türkiye'nin dış pazarları açık, iç pazarlarında da bir giriş serbestiyesi var. Bununla yetinip AB Komisyonunu ve AB hükümetlerini kendi oyunlarında yenme çabası göstermeliyiz. Yani onların bize siz yapın deyip de kendilerinin uymadıkları konuları bulmak ve bunları masa üzerine getirmek zorunda bırakmalıyız. Bunu yapamadığımız için bugüne kadar hep defansta hareket etmiş. Hiçbir zaman da atağa kalkmamışızdır.

Kendimizi hep eziliyor ve cevap vermek zorunda hissederek hareket ettiğimizden de devamlı olarak suçlu hissi verilerek bir köseye itilmişizdir. Lüksembourg'da yapılan hareket pek güzel olmasa da yerinde idi. Masaya vurarak "Biz sizin çifte kıstaslarınızdan bıktık" demek, her babayığidin yapabileceği bir şey değildi. Bu yönde bir istikrar gerek.

Günün en sıcak konusu da Kıbrıs sorunu olarak düşünülmelidir. Yine bu güne dek hiçbir uluslar arası ortamda Türkiye eline masaya vurmamış, hiçbir zaman Kıbrıs antlaşmalarının altında imzaları olanlara neden garantörlük bu görevi bitaraf olarak yerine getirmediğini sormamıştır. Bu doğru bir tutum mu?

Kıbrıs konusunda garantörler bir araya gelip sorunu çözeceklerine, nerede ise yangını körüklemeye gidiyor ve AB de Kıbrıs'ı Türkiye'ye karşı devamlı olarak bir sorun olarak dalgalandırıyor ve bu soruna çözüm bulmaz, Kıbrıs'tan çekilmezsen üyeliğin bir problem

olacak demeye devam ediyor. Peki bunu Türkiye'ye söyleyebilen AB, İsrail'e de sen de işgal altında tuttuğun topraklardan çekil diyebiliyor mu?

Yunanistan'ın NATO ittifakına girmesi için gereken veto haklı oy için bütün NATO üyesi AB hükümetleri ve Amerika seferber olmuştu. Ancak Türkiye'nin oyu ile bu ittifak'a katılmış olan Yunanistan, Türkiye'nin AB ye girmesi konusunda veto hakkını kullanmak istiyor.

AB Güvenlik ve Savunma Politikası'nın NATO kanadı ile olan pürüzlerinin çözülmesinde Türkiye'ye ihtiyacı var. Bu konuda Türkiye'nin NATO çerçevesinde kullanacağı bir veto, ya NATO'nun Avrupa Birliği Güvenlik ve Savunma Politikası dışında kalmasına sebep olacak, yada AB Üyesi ülkeler NATO ile olan ilişkilerini baştan gözden geçirecekler.

NATO ile ilişkiler gözden geçirilirse, problem hepten bambaşka bir görünüm alıyor. Şayet bu yapılanma sürecinde Türkiye'nin AB'ye alınması daha da ertelenirse, AB üyesi NATO ülkeleri AB Güvenlik ve Savunma politikası çerçevesinde birleşerek kendi savunmalarını üstlenmek zorunda kalacaklar. Bu da AB'ye ve ülkelere yeni bir Askerî külfet getirecek. Bugünkü ekonomik şartlar altında bu külfetin kaldırılması mümkün gibi görünmüyor. O zaman? NATO'dan çekilmek gibi bir soru masa üzerine gelebilir. O zaman da Amerikalılar buna nasıl cevap verirler?

Yani neresinden bakılırsa bakılsın, Türkiye'nin şu dönemde müttefikleri çok az. Öte yandan Türkiye'nin Türkî Cumhuriyetler tarafında elinde bir koz bulunuyor. Siyasî konumundan, dilinden ve olmuş olduğu örnekten dolayı Türkiye'nin bu ülkelerde politik ve ekonomik bir ağırlığı var. AB de bu pazardan bir pay istiyor. Bu pay da genelde Türkiye'den geçiyor. Peki o zaman Türkiye'nin dışlanması pek neden yok. Ama yumuşatılıp istediklerini yapacak kıvama gelmesinde mutlaka bir neden var.